Ч. 165. Чернівцї, недїля дня 28. липня (9. серпня) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

На випадок війни.

Цїкаву і не без значіня для Галичини справу порушив якийсь висший офіцир в статї під заголовком „Befestigung unseres nordöstlichen Aufmarschraumes“ в Pester-Lloyd-i. Він звертає насамперед увагу на то, що укріпленя Галичини від 1887 коштують уже величезні суми, але тим осягнено лиш забезпечене західної і части середної Галичини, а північно-всхідна Галичина аж по Днїстер і Буковина не мають нїякої важнїйшої, природної запори, а також — виняўши Львів — і нїякої укріпленої точки. Длятого сї, під взглядом стратеґічним важні сторони краю, круглих 30.000 квадратових кільометрів простору, дають широке поле до ворожих предприняте́й, обчислених на перешкоджуване нашій мобілїзациї і нашому стратеґічному уставленю. Чим близше границї, тим більше суть загрожені записи, складки, млини і предмети комунїкацийні, а якраз в околї того місця, де би прийшло ся уставляти армію, на 5 до 35 кільометрів від російскої границї лежить цїлий ряд стратеґічно важних точок, як Рава Руска, Броди, Тернопіль, Чортків і т. д.

А такі точки треба безусловно обезпечити і удержати в нашім посїданю; бо коли-б противникови удало ся збурити двірцї зелїзниць в Раві і Тернополи, відтак знищити готові запаси збіжа і муки в Сокали, Камінцї Струмиловій, Бродах і Тернополи разом з тамошними млинами паровими і магазинами збіжа на зелїзници, то для тої части нашої армії, котра би в тім місци уставляла ся, вийшла би з того велика шкода; похід і живлене дуже би через то терпіли, а в наслїдок того рухи воєнні вже в самім початку значно би опізнили ся, що для противника, котрий поволїйше мобілїзує ся, мусїло би дуже вийти в користь.

Дальше доказує автор, що якусь місцевість може довше держати лиш сама піхота або в спілцї з артилериєю; кінноти не входить тут в рахубу. Але в перших тижнях мобілїзациї головна сила піхоти і артилериї була би як раз у великих центрах комунїкацийних в осередку Галичини і була би занята мобілїзациєю. Ужити єї перед часом до обезпеченя 350 кільометрів довгої границї, значило би, опізнити мобілїзацию 10 і 11 корпуса. Отже важнїйші стратеґічні точки на границї треба би в тім часї держати лиш слабими силами кількох баталїонів стрільцїв (Рава, Великі Мости і Броди по 1 баталїонови) кількох баталїонів піхоти (Тернопіль 3, Чортків 1 баталїон) і відділами ополченя.

Автор бере відтак Броди за примір, як виглядала би оборона Бродів на случай війни, і каже, що дуже слабо. Броди треба би длятого укріпити від північи і всходу півколесом шанцїв для піхоти як найсильнїйшого типу (н. пр. 6 шанцїв, кождий на 200 людий, в такім случаю могла би і слаба сила держати се місце 3 до 4 дни, доки би не надійшла поміч зі Львова і Золочева. Остаточний вислїдок розумованя автора єсть такий: Всї недалеко північно-всхідної границї положені і занадто виставлені точки стратеґічні треба вже в часї мира укріпити усипанем шанцїв найсильнїйшого польового типу і тим способом їх забезпечити.

Укріпленя ті можна би виконати дуже малим коштом в той спосіб, що розміщені в Галичинї 4 баталїони піонїрів підчас своєї практичної науки були би на переміну через два або три роки один по другім до того уживані.

Насамперед треба би укріпити слїдуючих 8 точок: Любачів або Олешичі, Раву руску, Сокаль або Великі Мости, Камінку струмилову або Холоїв, Броди, Залїзцї, Тернопіль, Чортків.

Але щасте на війнї єсть непевне і змінне. Коли-б нашій армії прийшло ся взад уступати, то як далеко могла би она йти, щоби станути і зібрати свої сили? Один погляд ока на карту Галичини дає

---

50)

ЦАРІВНА.

Оповідане

Ольги Кобилянської.

—

(Дальше).

„Чому зневажаєте мене?“

„Хиба я зневажаю?“

Він трохи не казить ся від сих слів.

„Я відчуваю, що я в ваших очах упав, або нї, гірше ще. Я в ваших очах безчестний і зрадник. Я в ваших очах чоловік, що запродує і других; на вашу думку, я певно і негідний носити імя „муж“! Що ви собі властиво думаєте?“

Она мовчала і не рушала ся з місця. Стояла оперта спиною до стїни, змінена, і підвела лише трохи висше голову, щоб єї також опісля сперти до стїни.

„Що ви собі думаєте? питаю ся ще раз!“

„Тепер я думаю, що найкрасшою іллюзиєю в моїм житю були ви для мене.“

Він витріщив очи на неї. „Що? Іллюзиєю? Дякую!“

„Іллюзиєю, котру я впрочім боготворила. Тепер менї жаль.“

Він усьміхнув ся цинїчно.

„Страшно жаль.“ Она говорила, усьміхаючись слабо, а єї великі очи блукали безцїльно понад его голову.

„Не думайте, що я жалую за любовю, котрою я вас колись любила. Я навіть переконана, що вас не любив нїхто так як я і може й не буде так любити.“ (І підчас тих слів покрила смертельна блїдість єї лице). „Менї лиш жаль, що ви мене не розуміли! З хвилї, в котрій ми перший раз розстали ся, почали ви мене не розуміти. Другий раз ви мене вже не розуміли.“

„Другий раз я благав вас іти зо мною!“ боронив ся він. „А ви відопхнули мене від себе. Я був вам за мало важний. Ваша шалена гордість і хороблива уява бажала собі Бог знає чого; тимчасом я був лиш звичайний чоловік і хотїв дїлити з вами свою долю, чи як ви то там назвали: буденне щасте.“

„Правда“, відповіла она, „я не хотїла подати вам руки до такого щастя, бо я вірила в вас, т. є. я уявляла собі, що ви мусите розвинути ся в красшу, сильнїйшу істоту: в таку, до котрої і я і другі могли би молити ся. Я чула вже тодї, що без того не змогла би бути для вас тим, чим я хотїла в глубинї душі своєї стати ся вам. Чи я бажала чогось справдї неприродного? В моїх очах чоловік щось дійсно божеске, хоч — як ви раз казали — він має своє коріне в земли. Він може розвинути ся в прегарний цьвіт, але до того треба волї, треба борби і відреченя! Відмовивши вам, я не хотїла, щоб ви пішли і стали вперед „великим паном.“ О нї! Я бажала лиш, щоб ви стали морально-свобідним мужчиною, а не наймитом своїх страстий. Я хотїла перед вами корити ся без краски на лицю. Того хотїла я. Та тут я мабуть помилила ся. Ми не порозуміли ся. Ви казали менї, що в мене нема змислу для дійсного житя; впрочім (она усьміхнула ся гірко) може й нема!“

„Навіть посада компанїонки була вам милїйша, нїж замужне жите зі мною!“ говорив він тремтячим, зворушеним голосом.

„Я бажала закоштувати хлїба, зробленого власними руками!“ відповіла она. „Я хотїла пізнати, що то таке свобідна воля. Я не жалую того, хоть я не була би пішла, як би жила моя мати або отець; але я й не пішла з бути, ви се знаєте. Менї показали двері, тому що я не хотїла віддавати ся за Льордена, — чи може було менї піддати ся? Ах, Орядин, я не бою ся голоду і холоду, бо я не бою ся і смерти. Впрочім я чула в собі силу і тому пішла; чи то було неправо?“

„Ви вимагаєте від чоловіка за богато!“ сказав він. „Не звертаєте уваги на вплив его обставин; в тім ви помиляєте ся... і тому...“

„Я, Орядин, я?“ перебила она єму і розсьміяла ся. „О, я вірю у вплив обставин, в те, що они формують наші думки і сили, але я вірю і в те, що в чоловіцї суть і відмінні черти, котрі опирають ся обставинам і опановують їх. Вас мала я за такого чоловіка, що не підпадає буденним прикметам, що боре ся з убійчими, пригнетаючими обставинами доти, доки не стануть підвладними єму!“

„І в тім я помилила ся!“ А коли він мовчав, говорила она далї. „Скажіть, як менї жити в теперішних обставинах, щоб моє жите стало подібне до житя „вдоволених, або нї,“ закинула живійше, „скажіть менї радше, яку ролю надали ви Русинкам або й менї, н. пр. нинї, заявляючи менї свої заручини з Полькою?“

„Ролю вам?“ промовив він зчудований.

на то відповідь. — Ріки Сян і Днїстер творять майже в простій лїнії бариєру перешкодову, котра від устя Сяну до Висли аж до Залїщик єсть у воздушній лїнії 370 кільометрів довга, а перервана лиш межи Перемишлем а Самбором. Та прірва, 40 кільометрів широка, дїлить отже цїлу оборонну лїнїю Сян-Днїстер на дві части; з кріпостию в Перемишли і укріпленим табором в Самборі могла би прірва стати ся небезпечною лапкою для противника.

Коли же би та бариєра перешкодова Сяну і Днїстра мала яко-тако відповісти своїй цїли, то треба би з неї зробити сильно укріплену лїнїю, а то таким способом: 1) Укріпити найважнїйші переходи через ріки, отже поставити на них відповідне число причілків для мостів, а відтак запори мостові і запори бродів. 2) Треба би забезпечити крила і прірву межи Перемишлем а Самбором. 3) Треба би вибудувати сїть комунїкацийну. Оборонну лїнїю Сян-Днїстер треба би так укріпити:

1) На Сяні 6 укріплених переходів, а то коло Розвадова-Брандниції, коло Ниська-Заріча, коло Константинова, коло Горич-Лежахова, коло Ярослава і Радимна. Лїве крило части Сяну опирає ся на другорядну оборонну лїнїю Висли з опорними точками: кріпость в Кракові і запора в Надбжезю. Праве крило опирає ся на Перемишль.

2) На Днїстрі 8 укріплених переходів через ріку, а то: коло Розвадова-Николаєва, коло Жидачева-Залїся, коло Журавна Бакоцин, коло Сївки-Мартинова, коло Галича, Нижнева, Михальча і Залїщик. Лїве крило сеї лїнії опирає ся на укріплений табор в Самборі і на місце складове в Чернівцях.

Клясифікация сих укріплених така: 1) Запора в Надбжезю. Має зборонити противникови а забезпечити власній армії: плавбу на Вислї, ставлене моста або перехід через ріку під Сандомирем, уживане гостинця до Тарнобжеґа та зелїзниції Розвадів-Дембиця. Складає ся: з ряду шанців для піхоти і батерий, котрі би засягали на лївий беріг Висли. — 2) Укріплений табор в Самборі. Має дати безпечне місце на табор і розвій военної сили для 2 або 3 корпусів, підпирати операциї в сторони як до Львова, Мостиск і Перемишля та удержувати будинки достаточні на склади для потреб 2 або 3 корпусів. — 3) Складове місце в Чернівцях. Має замикати сполучаючі лїнії, що ідуть до Галичини, відтак до середини Буковини і до Семигорода, забезпечати склади і запаси в містї та не давати обійти лїнїю днїстрову. Складає ся з ряду польних шанців і батерий доокола міста, відтак з кількох укріплень для обезпеченя обох мостів на Прутї. — 4) Причілки мостові мають більшим віддїлам армії забезпечити перехід на другу сторону ріки в очах противника, а ворога не допустити до переходу через ріку. Принято: а) два подвійні причілки в Ярославі на Сяні і Залїщиках на Днїстрі; б) шість поєдинчих причілків, а то на Сяні: Нисько-Заріче, Горичі-Лежахів; на Днїстрі: Розвадів-Николаїв, Жидачів-Залїсє, Сївка-Мартинів і Галич. — 5) Запори мостові мають не допустити ворога до переходу через міст взглядно знищеня мосту. Они складають ся з шанців і батерий уставлених на тім березї, котрий єсть догіднїйший до оборони. Принято три запори мостові: коло Радимна на Сяні, коло Журавна і коло Нижнева на Днїстрі. — 6) Запори переходів через ріки. Они мають не давати ворогови ставити мости або перепливати на суднах в тім місци, де важні гостинції сполучені через ріку поронами, а куди противник імовірно вибрав би дорогу для якоїсь бічної колонни. Они складають ся з шанців і батерий, котрі би були всї уставлені на противнім від ворога березї. Принято три такі запори: коло Розвадова-Брандниції і коло Константинова на лївім березї Сяну та коло Михальча (напроти Устечка) на правім березї Днїстра.

Після сего проекту мала би управа военна старати ся вже в часї мира укріпити із наведених 17 точок слїдуючих 7 найважнїйших: Ярослав, Розвадів-Николаїв, Галич, Нижнїв, Михальче, Залїщики, Чернівції. До укріпленя прочих можна би взяти ся аж в случаю грозячої війни. Чи управа военна послухає сего пляну, чи нї, то иньша річ, але все то таки характеристичне, що такий плян виходить з кругів військових.

Новинки.

Чернівції, дня 8-го серпня 1896.

Іменованя. Заступник учителя при учительскій семинариї у Львові Адольф Покорний іменований головним учителем при семинариї в Сокали. — Почтові комісарі Ст. Шелиговский, Лев Дормус і Петро Бялас у Львові іменовані почтовими секретарями, а Людвик Петшицкий старшим комісарем.

Знов розвязані збори. На минувшу недїлю скликало кілька селян довірочні збори селяньскі до Торок, перемиского повіта, аби обговорити вибори до ради державнеї і ради повітової, але правительственний комісар розвязав ті збори, бо — як сказав — не всї підписані на запрошенях знають всїх присутних. Сій інтерпретациї правительственного комісаря противить ся рішенє ради державної, котре каже, що вистарчає, коли всї запрошуючі разом знають всїх присутних.

Презенту на опорожнену гр. кат. парохію в Рихвалдї, бічского деканату, одержав о. Макс. Дуркот.

Посол Вахнянин про антисемітизм. Wiener Allg. Ztg. випитувала ріжних людий з Галичини, о скілько антисемітизм має в тім краю рацию биту. Між иньшими п. Вахнянин, запитаний, чи вірить в можливість повстаня антисемітскої партиї у всхідній Галичинї, відповів: „З самого того питаня виходить, що партиї такої ще в нас нема. І справдї еї нема у всхідній Галичинї, нема і орґанїзациї до неї. Але не дасть ся заперечити, що рускі селяни не дуже люблять жидів. Селянин не чує до жида ненависти, але знає добре, що має мало причин, аби любити его, бо неодин сїльский жид неписьменного, непорадного, а притім нераз легкодушного селянина обманює, висисає лихвою і доводить часто

„Так: на вашій рускій шахівници“...

Хвилю дивив ся він безмовно на Наталку. Опісля заграв якийсь лихий усьміх на его устах, і шукаючи очима за шапкою обізвав ся: „А так! Тепер розумію; та що менї богато говорити? Сим разом, т. є. тут я невинний. Ви вибрали собі самі ролю на тій шахівници. Менї остає ся хиба пригадати вам високе значінє сеї ролї: а то — ваше змаганє до „полудня людскости, до висшого чоловіка“...

Она дивила ся на него своїми великими очима, що на еї блїдім лици тепер аж горіли, — і неначе линула думками дальше, як він бажав...

„Отже се̂ моя провина!“ промовила гірко. „Се тота недуга, задля котрої прийшло ся менї тілько терпіти, проклін, що споганив менї вже житє дома і пігнав між чужі люди! Гаразд!“ додала з якоюсь веселою гордостию, „я буду еї наслїдки зносити. Бувши дитиною, я бажала летїти через море в полудневі краї, котрих красу уявляла собі моя фантазия в тисячних барвах. А вирісши, я бажала, щоб ми стали інтеліґентним народом, свобідним, непоборимим в своїй моральній силї, щоб дійшли також до „полудня“. Розуміє ся, кожда а кожда одиниця (думала я собі) мусїла би сталити свої сили, перемагати і себе, щоби розуміти житє пануюче і бридила ся прикметами невільничими. Об тім марила я часто. Се була і є ще моя хиба. Коли моя уява сягала поза границї можливости, то в тім може не еї вина, то судїть мене, Орядин, судїть і ви! Ви знаєте цїле моє житє!“ Сказавши се, затяла зуби. бо еї давило щось в горлї мов корч.

Але він не міг еї судити.

Він не міг оперти ся цїлком впливови еї пориваючої істоти і впливови еї слів, що она его так дуже любила. Такого зізнаня не надїяв ся він нїколи. Він думав, що она закутає ся в уражену гордість і що цїла сцена відбуде ся холодно кількома словами, ґратуляциєю, і він зірве всї тоті неясні відносини, що накладали на него якісь обовязки і тяжіли на нім нераз так дуже. Чому? Він сам не знав. Тимчасом він зворушив ся сам, переконуючись, що она єму не байдужа, що не була єму такою, хоть як і вмовляв в себе часто, що не обходить его нїчо і що не любить еї. Але що-ж! він мусить з нею зірвати. Се було би нерозумно, дати запанувати одному чутю над цїлою своєю будучностию і то саме тепер, коли все склало ся для него так легким способом і так гарно. Тамта любила его, мала прегарний маєток і була така сама добра людина як отся, хоть отся приковувала его якоюсь чудною силою до себе. Та ба! він не хоче більше бавити ся чутями, оно єму ще недавно завдало доволї горя і прикростий з тою шаленою Румункою, а тепер починати знов наново? Він буде щасливий і з тамтою, хоть і не любить еї: він переконав ся, що щастє становить щось иньше як сама любов, тому — вперед!

Він станув перед нею, гарний, високий, на вид спокійний і простяг до неї руку: „Я зворушив вас“, сказав непевним голосом, „хоть і не бажав того нїколи, я не є ваш ворог, я переконаний, що в таких людий, як ви, є доволї сили, щоб знести кожду страту в житю і кождий удар, хоть би і найтяжший.“

Она кинула на него гордим, недовірчивим поглядом і еї чоло захмарило ся.

„Найтяжші страти в житю переболїла я вже; а то страту родичий і бабунї. Те, що наступило по тім, або що може ще наступити, не в силї завдати менї більше горя, як завдало се. Впрочім... дякую вам за вашу гостину і за всї новинки і — ґратулюю вам!“

Він склонив ся низько, аж надто низько — і пішов.

. . . .

Така сама тишина, як перше.

Она оперла ся одним колїном до софи, а руками заслонене лице втиснула у подушки.

Так, се правда, що потонув і пропав!

Она не думає над нїчим ясно: їй здає ся так, мов би хто прийшов і ударив еї по голові довбнею, а она, хоть заголомшена, відчуває сей удар. Але нї, їй властиво не так здає ся. В нїй збудило ся прецїнь тілько голосів, зовсїм так, мов би в еї серцю ожив рій пчіл, шукав виходу і не міг его найти, а она або удавить ся або оглухне...

Она вмовляє в себе, що все те перемине, силує ся згірдливо усьміхнути ся і від часу до часу шептають еї уста майже несьвідомо: „Марко! Марко!“ — Еї мучить жадоба виконати щось подібне до того, як сїсти на дикого коня і пустити єму свобідно поводи, щоби помчав ся скаженим летом і задоптав всї ті підлі, самолюбні, брехливі креатури, собак тих! або кинути ся в човен в бурливі филї... і реготати ся!

Або може що иньше? Може.

до цілковитої руїни. Процеси против лихварів, переведені в остатних лїтах в кількох вехідногалицких округах, як Турка, Угнів, Самбір, Бережани і т. п., показали, що богато жидів збогачує ся коштом сїльского населеня в нечесний спосіб. Відтак обурене на поодиноких лихварів переносять на цїле населене жидівске. Коли би хтось найшов ся (а то серед нинїшних обставин) можливе), хто би се тихе обурене схотїв визискати, то найшов би до того серед селяньства у вехідній Галичинї не зле приготовлений ґрунт. В такім випадку антисемітизм був би у нас лише квестиєю часу. В містах і містечках видко також слабі слїди антисемітизму. А коли-б ви мене хотїли спитати, в який спосіб антисемітизм виявив би ся, то скажу вам, що се діяло би ся не так словом і письмом, як радше вчинками.

Способи против евентуального антисемітского руху можна би вкінци найти. Однак все залежить від поступованя жидів на селах против селян. Коли би вдало ся винайти спосіб не викорінене лихви і коли би повело ся довести до того, щоби жид на селї імив ся до господарства, то можна би сему рухови зарадити. Оклик: caveant Semitae! був би ту дуже на часї. Наклін до сотвореня антисемітскої партиї в Галичинї обявив ся вже в 60 их роках, коли жиди при виборах до ради державної ішли разом із Шмерлїнґом против Поляків. Нинї жиди находять ся цїлком в полїтичнім таборі польскім. Однак їх виступи стоять дуже часто в суперечности з полїтичними інтересами Русинів у вехідній Галичинї, а се може приспішити факт, що радикальні елементи у вехідній Галичинї возьмуть ся до зорґанїзованя антисемітскої партиї з підкладом народно-руским.“

Град. Через більше як два тижнї парило сонце в Чернівцях і околици страшно, так що не давало свобідно віддихати. Вчера була атмосфера невиносимо горяча, парна, так що можна було сподїватп ся тучі. Вечером захмарило ся небо, впав сильний дощ, а з ним також град, завбільшки як волоский горіх. На щасте не падав град довго, але певно наробив богато шкоди в поли. Сегодня люнув знов дощ. Виравдї маємо трохи відсьвіженя, але рільники тяжко за него мусять заплатити. Годі всїм догодити! — З Вашківців н. Ч. пишуть нам, що тамошні околиці навістила минувшої ночи страшна буря з громами і блискавицями. Цїлу годину, бо від 12 до 1 в ночи буря, блискавиці і громи не уставали а град, величини волоского горіха і більший повибивав в домах шиби вікон і понищив засїви осїнні; богато дерев поломаних. Люди пробуджені в найбільшім страху зі сну, думали, що вже конець сьвіта, а рано коли сонце огріло землю і настав хороший день, видно було місцями, около год. $^1/_2$8, град, що покривав землю. — Кукуруза стоїть мов патики, а люди лише покивують головами, що буде слабонький збір осїнний. — З Дубівців пишуть нам: Сеї ночи навістило села над Прутом велике нещасте. В ночи з 7-го на 8-го серпня о 12 годинї зірвала ся велика буря з дощем і градом, бючи з опівночи. Все в селї проснуло ся. В кождій хатї сияло сьвітло, а на дворі туча страшна. Найвідважнїйший не міг підчас бурі на двір явити ся. В паньскім дворі як також в школї і в домах, в котрих вікна на опівнїч виставлені, всї шиби повибивало. Садовину геть збило, що нїчо не лишило ся на дереві. Верхи хатам позривало і много дерев поломало. А що найгірше, то засїви, як кукурудзи, бараболї, горох, коноплї і иньше цїлком знищило. Нарід находить ся в великій розпуці. Та буря тревала пів години, бо вже пів до першої град перестав, але дощ тревав аж до раня. Як задалеко то нещасте засягнуло, то не знати. — З Будапешту телеґрафують нам нинї: Богато околиць Угорщини навістила вчера страшна туча з градом, відтак буря подібна до оркану. В повітах Тренчин, Голич, Кецкемет, Дуна Фельдвар, Могач і Керменд всї засїви знищені, винниці тяжко ушкоджені. Оркан виривав сильні дерева з землї, розкидав доми і млини на Дунаю, розвалив богато камениць, причім згинуло 6 осіб, засипав і вбив богато худоби. Ріка Раба прибула так, що боять ся повени.

На зелїзничих двірцях бувало доси осьвітлене не все достаточне, бо дві малі лямпи не могли великий перон осьвітити. Коли до того зважить ся, що особові поїзди иногї зложені з богатьох ваґонів, то буде з того ясно, яка то невигода для пасажирів була. Тому міністерство зелїзниць дало сими днями всїм управам зелїзниць наказ, постарати ся о достаточне осьвітлене двірців.

Смерть у водї. Послїдними днями потопило ся богато людий в часї купеля. І так дня 21 липня потонув в Бистрици в Вовчинци, станїславівского повіта, 25-лїтний паробок Дмитро Королюк; того самого дня найшов таку саму смерть 14-лїтний Петро Тарнавский з Манастирця в Днїстрі; дня 22 липня в полудне утопив ся в Нечлаві 10-лїтний син селянина з Лановець, борщівского повіта, Петро Адамовский; в тім самім дни утонув в Днїстрі 12-лїтний Данило Григорищук, син селянина з Зазулинець, залїщицкого повіта; 25 липня в Склї коло Яворова утопив ся 18-лїтний хлопець пекарский Сендер Швайцер; 26 липня утонув в Бистрици Солотвиньскій під Загвоздем, в станїславівскім повіті, вояк 10 полку оборони краєвої, Дмитро Комар з Колодрібки, залїщицкого повіта, котрий плавлячи конї упав до води і мимо ратунку другого вояка найшов в нїй смерть. Дня 29 липня утопив ся в часї купели в Сянї під Перемишлем 17-лїтний хлопець пекарский Ісаак Левенталь, родом з Бирчи. В рінї Збручи під Скалою найдено дня 25 липня трупа Миколи Стасюка, зарібника зі Скали, від довшого часу божевільного. В Волщневі, жидачівского повіта, найдено дня 25 липня в керници трупа Розалїї Яворскої. Она слабувала на ногу, так що треба еї було навіть відняти. Від часу операциї Яворска стала дивно сумна і задумана і певне в нападї божевільства посягла на власне жите. Мафтей Дуплавий, селянин з Шупарки, борщівского повіта, вийшов дня 17 липня по полудни в поле і вже не вернув до хати. На другий день найдено его трупа в шупарецкім жерелї.

Конкурс розписаний на посаду суплента для натуральної історнї і математики з нїмецкою і руckою викладовою мовою при низшій ґімназиї в Чернівцях. Подавати ся можуть також неіспитовані кандидати з абсолюториєю; речинець до 25-го и. м.

Убійство. В Винниках під Львовом став ся в середу страшний випадок. Властитель реальности, Павло Банах, отець двоїх дїтий, убив сокирою свого чиншівника, зарібника, Стефана Наконечного, отця двоїх дїтий. Причиною сего страшного злочину мала бути месть першого за погрозу другого в справі виданя незначної крадежи шести зр. у одного з Банахових свояків. По сповненю злочину утїк Банах у лїс, а відтак і до Львова, де сам зголосив ся в судї і розповів о всім, що зробив. Вже відбули ся і оглядини судово-лїкарскі. Ось до чого доводить хвилева злосливість і загонистість людска!

Рідкість. Учитель релїґії жидівскої Фрід vel Фредль, засуджений перед кількома місяцями за крадїж товарів в сїнях склепових на 5 лїт вязниці, дістав у вязници помішане ума. З обявів его помішаня найцїкавійше те, що він хвилево тратить вповни чуте цїлого тїла, так що можна его в таких хвилях краяти ножем без викликаня обявів якогось болю, а тїло цїлком задеревіле. Коли прийшли забирати его до шпиталю, то лежав в такім задеревіню на тапчанї, і ледви чотирох людий змогло его піднести, бо таким став тяжким. Случай сей належить до рідкости в медицинї.

Жаба неприятелем риб і пчіл. Ставова жаба є небезпечним ворогом рибячої ікри, а також і дрібного нарибку. Цїлком розвинена чотиролїтна жаба ставова може з'їсти денно, як то виказали дослїди, 2—3.000 штук нарибку, або також відповідну скількість ікри рибячої. Так само пажерлива є жаба, що жиє на земли. Особливо в часї цьвіту конюшини пересиджує она цїлий час на холодно вогких ланах і ловить з дивною зручностию пчоли, котрі великими масами сїдають на цвитучу конюшину. В тім часї робить собі жаба справдїшний пир з пчіл, а ловить їх так зручно, що жадна не втече, на котру она напосїла ся.

Кінь в капелюсї. Недавно тому подали заграничні часописи вість о новій модї для коний, о котрій однак самі висказували ся з недовірієм. Ішло о великі соломляні капелюхи, які льондоньскі фірмани насаджують коням на голову, аби їх охоронити перед сонячним жаром. В тїй справі Berliner Tagblatt подає до відомости, що одержав з богатьох сторін Нїмеччини листи з повідомленем, що також в Нїмеччинї ширить ся та мода що раз більше. В Берлинї є навіть одна фірма Едварда Бема, котра робить добрі інтереси, висилаючи кіньскі капелюхи переважно за границю. Се справдї мода fin de siecle!

В державній школї для деревесного промислу в Коломиї було в послїднім шкільнім роцї 50 учеників, а то в першій клясї 26, а в другій 24. Клясифіковано 15 з першої і 24 з другої кляси, з котрих одержали степень відличний 7, добрий 20, достаточний 9, репробовано 3. Що число учеників таке мале, толкує дирекция тим, що школа не має відповідного поміщеня. Роботи

Може потонути душею в тони і виграти то, що еї так страшно давить? Так виграти, однак не лиш для себе! для всїх, що мають серце і слух... Та ба! грати!...

Так оперта лежить она довго...

Відтак проходжує ся по комнатї. Принесені ним листи впадають їй аж по довгім часї в очи. Она сягає вперед за листом від тїтки. Майже не розуміє, що читає і лише при кінци писані слова вражають еї. „Ти думаєш над Бог знає чим, Наталко, а не застановиш ся над тим, що твої роки не стоять. Леночка майже цїлий рік молодша від тебе, а має вже дві донечки, а треге в дорозї...“ Она кинула від себе лист, немов в еї руках спинило ся щось гидке, і вхопила за другим письмом від панни Мариї. „Я така вдоволена“, писала она між иньшим, „що з Василем склало ся все так щасливо. Бог добрий і поміг єму до доброї долї. Я бояла ся за него, тепер сповідаю ся перед вами отверто. Він пристрастний і змінчивий характер, хоть у него серце золоте і чувство глубоке, а розум острий. І Маєвский з него вдоволений. Каже, що перший мудрий учинок Василя то сей, що женить ся так пишно, і тому простить єму всї его прочі „дурниці“. Зоня гомонить на него, як звичайно, і каже, що она була би волїла, щоб він женив ся з ким иньшим і не шукав передовсїм маєтку. Але она все така, як я була давнїйше. Я лиш не розумію, чому Ваша тїтка і вуйко приняли так дивно звістку про его заручини. З тїтки менї не дивно; она має претенсиї до кождого молодого чоловіка і засуджує кождого безоглядно, що не звертає уваги на еї доньку, але ваш вуйко, Наталко, той спокійний, добрий чоловік, він засьміяв ся так злобно на вістку про заручини Василя, що я того сьміху і до смерти не забуду. А відтак вийшов з комнати, мов би не хотїв про него й чути. Я розповіла те все Василеви, більше жартом, а він просто казив ся з лютости. „Се міщаньска вузкоглядність!“ казав. „Але слава Богу, що в мене сумлїнє сильне і що я не трус. З часом поклонять ся менї всї, побіда буде по моїй сторонї. Я вже не той сфанатизований дурак, який був давнїйше! Я Европеєць!...“ І т. д.

Комната осьвічена слабо.

Она лежить зморена і еї гарні білі руки звисають сплетені безсильно понад край отомани і відбивають ся блїдо від темного еї тла. В еї души запанувала якась пітьма, здавало ся, що одна з еї найзвучнїйших струн урвала ся.

„Хто винен, хто винен?“ шевелять еї уста і она передумує все наново ту думку, що в нїм любила свій нарід, рідну пісню свою, котрої частина потонула з ним в якусь бездонну глубінь безповоротно, і одного голосу стало знов меньше... хто винен?

(Дальше буде).

учеників представляють ся дуже гарно і уставлені після відділів столярства, різьбарства, теслярства і токарства.

Складки. З нагоди вінчаня укінченого богослова Григорія Волка з п. Катериною Воляньскою дня 21-го липня 1896 р. и Тюдеві, жертвували на Народний Дім в Чернівцях і в Коломиї слїдуючі Вп. гостї: Волод. Матковский, касиер з Черновець 5 зр., Пп. Молоді 2 зр., о. Северин Борачок з Яйковець 1 зр., о. Адріян Добряньский з Черновець 1 зр., п-ї Ольга Добряньска з Черновець 1 зр., о. Білоус з Білоберезки 1 зр., о. Лев Глїбовицкий з Тюдева 1 зр., о. Рошка з Красноіли 1 зр., др. Киприян Глїбовицкий з Тюдева 1 зр., п. Василь Велигорский, укінчений богослов, 1 зр., о. Іван Майковский з Семаковець 50 кр., п-ї Мария Майковска з Семаковець 50 кр., п-а Т. Білїнкевич з Волчковець 50 кр., п. Рудольф Левіцкий з Коломиї 50 кр., п-а Неоніля Білоус з Білоберезки 50 кр., п-ї Йосифа Борачок з Яйковець 50 кр., п-а Мария Майковска з Гвіздця 50 кр., о. Гнат Попович зі Снятина 50 кр.; пп. укінчені богослови: Михайло Левіцкий 50 кр.; Остап Скоморовский 50 кр., Микола Салї 50 кр., Продан 25 кр., Роман Зарицкий 20 кр., Волод. Коритовский 20 кр., Казим. Дутковский 20 кр., Стефан Алїмурка 20 кр.; Микола Нїсевич-Добряньский 10 кр.; п. Антін Глїбовицкий, ученик школи реальної, 50 кр.; п-а Сальомеа Попович з Жовтанець 40 кр. Разом **22 зр. 55 кр.** Половину з того призначено на Народний Дім в Чернівцях виносить т. є. 11 зр. 27 кр. — В попереднім виказї складок через похибку подано, що учитель п. Зленко з Серета зложив 2 зр. на бурсу; має бути: о. Кл. Зленко, гр. кат. парох в Серетї. — Пан Шавде, ад'юнкт податковий з Серета, зложив на бурсу 1 зр., а п. Кость Цента з Малятинців 1 зр. Разом доси зложено на бурсу **557** зр.

Помер в Чернівцях Генрих Зайхе, рахунковий радник при дирекциї релїгійного фонду, на удар серця.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Конкурс до бурси.

Виділ „Руского Народного Дому“ в Чернівцях розписує сим конкурс на приняте учеників до „Бурси“ товариства з слїдуючим шкільним роком 1896/7.

Приймаючи до „Бурси“ взагалї учеників-Русинів шкіл середних, відзиваємо ся в сїй справі передовсїм до родичів і опікунів тих учеників, що в речинци перед вакациями зложили вступний іспит до I. кляси новооснованої ц. к. низшої ґімназиї в Чернівцях (при улици шкільній), як також і до тих родичів, що ще по вакациях наміряють записати свої дїти до сеї ґімназиї.

Бурса „Народного Дому“ дасть своїм вихованцям: вигідне помешканє (в комнатах товариства, ул. Петровича 2); харч, опал, сьвітло, услугу і пранє 3); достарчить їм — о скілько на то призволять фонди — книжок і приборів шкільних 4) постарає ся о відповідний їх надзір, в потребі і о лїкарску опіку та о полекшу шкільної науки через совістних інструкторів; взагалї займе ся як найстараннїйше цїлим їх вихованем.

Місячна оплата за одного ученика виносить 15 зр., однак бідних учеників буде приймати ся і за знижену оплату, а по змозї навіть цїлком безплатно; належитість можна після умови сплачувати також натуралїями і віктуалами.

В поданю, заосмотренім метрикою, сьвідоцтвом шкільним і евентуально сьвідоцтвом убожества (коли подає ся о знижене оплати) треба виразно заявити, за яку оплату бажають собі родичі принятя своїх дїтий до бурси; ученики, що вже перед вакациями зложили вступний іспит до I. кл. ґімназияльної, не потребують залучувати метрики і сьвідоцтва шкільного. Приняті до бурси ученики мають виказати ся при вступі, що посїдають 4 пари біля, 2 рушники, 2 простирала, подушку, ковдру або коцик і відповідну одежу. Поданє належить вносити найдальше до 15-го н. ст. серпня с. р. до заряду Бурси „Руского Народного Дому“ в Чернівцях, ул. Петровичи 2.

Від Виділу „Руского Народного Дому“, Чернівцї, дня 23-го липня 1896.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.